

Szwecja

Królestwo Szwecji położone jest na Półwyspie Skandynawskim , nad M. Bałtyckim i cieśninami Skagerrak, Kattegat i Sund. Szwecja jest państwem członkowskim Unii Europejskiej

Ustrój polityczny: Monarchia konstytucyjna. Król jest głową państwa.

Władzę sprawuje parlament i rząd.

Powierzchnia: 449 964 km²

Liczba ludności: 8 914 336* dane 2002 r.

Stolica: Sztokholm liczba ludności 1 842 424

Większe miasta: Sztokholm 1 842 424; Göteborg 472 203; Malmö 262 995.

Język: szwedzki

Podział administracyjny Szwecji nie odbiega zbyt od systemu polskiego. Szwecja podobnie jak Polska jest podzielona na województwa (län) oraz gminy (kommun).

Zasady prowadzenia działalności gospodarczej

Podjęcie działalności gospodarczej w Szwecji nie jest trudne. Polski przedsiębiorca powinien jednak pamiętać, że w kraju tym ceniona jest fachowość i solidność, a nabywców znajdują wyłącznie towary najwyższej jakości.

Warunkiem rozpoczęcia działalności gospodarczej w Szwecji jest uzyskanie zezwolenia na pobyt i pracę. Wnioski w tej sprawie należy składać w ambasadzie w Warszawie. O przyznaniu pozwolenia na pobyt i pracę (nie jest wymagane przy samozatrudnieniu) decyduje Urząd ds. Migracji (Migrationsverket) w porozumieniu z wojewódzkim urzędem pracy (Lansarbetsnamnden). Na decyzję odmawiającą przyznania zezwolenia na pracę nie przysługuje odwołanie. W razie zaś odmownego rozpatrzenia wniosku o pobyt (w ciągu trzech miesięcy od otrzymania decyzji) można odwołać się do Komisji ds. Cudzoziemców (Utlänningsnamnden).

Na własny rachunek

W Szwecji można być przedsiębiorcą jednoosobowym (Enskild näringsidkare). Jest to forma odpowiadająca polskiemu wpisowi do ewidencji działalności gospodarczej. Sprawozdanie i rozliczenie w takich wypadkach odbywa się przy rocznym rozliczeniu podatkowym przedsiębiorcy (w formie podobnej do polskiego PIT). W myśl szwedzkiego prawa ma on m. in. prawo zaliczenia zysków do nieopodatkowanych rezerw, jeśli w następnym roku będą one wykorzystane na inwestycje. Zarejestrowanie firmy w urzędzie podatkowym i ustanowienie pełnomocnika (mającego stały pobyt i zezwolenie na pracę), upoważnionego do reprezentowania przedsiębiorcy przed szwedzkimi urzędami, pozwala na legalne podjęcie działalności już w okresie ważności wizy turystycznej (ta faza może trwać maksymalnie 3 miesiące). Schody

zaczynają się, gdy przedsiębiorca występuje o zgodę na przedłużenie pobytu, uzasadniając to tym, że prowadzi już działalność gospodarczą. Wtedy jest niemal pewne, że Migrationverket (instytucja rozpatrująca wnioski o pobyt) zażąda biznesplanu i zabezpieczenia finansowego. Prowadzący działalność na zasadzie samozatrudnienia nie muszą uzyskiwać pozwoleń na pracę. Dlatego forma ta bywa wykorzystywana do legalnego zarobkowania, np. w czasie wakacji.

Spółka cywilna

W Szwecji również nie ma ona osobowości prawnej. Może tam być powołana przez dwie osoby lub więcej do prowadzenia działalności gospodarczej w konkretnej branży. Przez wiele lat była najczęściej spotykaną formą w budownictwie. Od 1995 r. jest wykorzystywana również w innych sektorach. Majątek, z którego korzysta, nie jest jej własnością, lecz wspólników. Wierzytelność spółki zawsze obciąża konta wspólnika lub wspólników, którzy odpowiadają za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem. Dochód spółki cywilnej jest deklarowany przy zeznaniach podatkowych właścicieli. Spółka cywilna może lokować zyski np. na koncie bankowym i wykorzystywać je w następnych latach na inwestycje. Nie jest ona rejestrowana w Urzędzie Patentowo-Rejestrowym. Jedynie osoby ją tworzące są rejestrowane przez ten urząd na formularzu 907.

Spółka handlowa

Ten rodzaj spółki jest najbliższy polskiej spółce jawnej. Przepisy regulujące funkcjonowanie tych spółek zwarte są w ustawie o spółkach jawnych i spółkach cywilnych (Lag om handelsbolag och enkla bolag, SFS 1980: 1102). Firma taka jest zakładana i prowadzona przez dwie lub więcej osób fizycznych lub prawnych. Szwedzka spółka jawna jest ułomną osobą prawną i może mieć własne aktywa i pasywa. Wspólnicy są solidarnie odpowiedzialni za jej zobowiązania. Mają równe prawa do decydowania o działalności spółki, chyba że inaczej zostanie to zapisane w umowie. spółka handlowa sporządza roczne sprawozdania finansowe. Rokiem finansowym jest rok kalendarzowy, jeśli co najmniej jeden ze wspólników jest osobą fizyczną. Dochód ze spółki jest deklarowany przy rozliczaniu podatków osobistych lub przez firmy tworzące spółkę. Spółka taka na ogół nie ma dużego kapitału początkowego. Jest rejestrowana w Urzędzie Patentowo-Rejestrowym na formularzu 901. Koszt rejestracji wynosi ok. 800 koron.

Spółka z o.o. i akcyjna

Prywatna spółka (privat aktiebolag) jest odpowiednikiem polskiej spółki z o.o. Spółka publiczna (publik aktiebolag) natomiast - spółki akcyjnej.

Minimalny kapitał potrzebny do utworzenia spółki z o.o. wynosi 100 tys. szwedzkich koron (czyli ok. 10 tys. USD). Dla spółki akcyjnej minimum kapitału zakładowego to 500 tys. koron. Jeśli spółkę tworzą osoby fizyczne lub prawne spoza Unii Europejskiej (np. z Polski), zgodę na jej założenie musi wyrazić Urząd Patentowo-Rejestrowy. Prowadzi on rejestrację spółek. Kosztuje to ok. 1700 koron. Przed rejestracją należy obowiązkowo powołać biegłego rewidenta.

Zanim nastąpi rejestracja spółki z o.o., założyciele muszą przygotować umowę, a w wypadku spółki akcyjnej - statut. Powinny się tam znaleźć m. in.: informacje o wartości poszczególnych udziałów (akcji), nazwa firmy, adres siedziby, liczba członków zarządu i biegłych księgowych, sposób zwoływania walnego zgromadzenia wspólników (akcjonariuszy).

Protokół z zebrania założycielskiego spółki z o.o. musi być podpisany przez przewodniczącego i przynajmniej jednego z uczestników posiedzenia. Ma zawierać uchwałę o utworzeniu spółki i wyborze zarządu. Połowa członków zarządu i ich zastępców powinna być mieszkańcami UE, ale urząd rejestrujący może zgodzić się na odstępianie od tego wymagania.

Aktem kończącym tworzenie spółki z o.o. jest jej rejestracja w Urzędzie Patentowo-Rejestrowym. W ciągu sześciu miesięcy od podpisania aktu założycielskiego należy tam złożyć:

- akt założycielski,
- statut i protokół z posiedzenia założycielskiego,
- zaświadczenie z banku o wpłaceniu choćby minimum udziałów,
- jeśli wkład ma formę aportu - pisemne oświadczenie biegłego księgowego o jego wycenie,
- zezwolenie z wydziału ds. spółek tegoż urzędu wydawane osobom spoza UE na występowanie w charakterze założyciela, dyrektora lub członka zarządu,
- dowód o uiszczeniu opłaty rejestracyjnej w wysokości 1100 koron.

Jeśli spółka zagraniczna nie ma przedstawiciela zamieszkałego w Szwecji, zarząd musi udzielić pełnomocnictwa do jej reprezentowania przed urzędami i sądami obywatelowi Szwecji.

Opodatkowanie polskich pracowników

Polski pracownik zatrudniony przez polską firmę nie zapłaci podatków w Szwecji, jeśli jego pobyt w tym kraju nie przekroczy 183 dni w roku kalendarzowym. Dodatkowym warunkiem jest, by wynagrodzenie było wypłacane przez polskiego pracodawcę i nie obciążało (zgodnie z umową o unikaniu podwójnego opodatkowania) zakładu polskiego pracodawcy w Szwecji. Za zakład uznaje się siedzibę dykcji, filię, biuro, fabrykę, warsztat czy miejsce wykonywania prac budowlanych, jeśli trwają dłużej niż 18 miesięcy.

Oddział przedsiębiorstwa

Ta forma bywa stosowana w początkowej fazie działalności gospodarczej. Chodzi przede wszystkim o rozpoznanie miejscowego rynku. Oddział nie ma osobowości prawnej. Nie posiada też własnego kapitału, a jego aktywa i pasywa stanowią integralną część firmy macierzystej. Oddział prowadzi jednak samodzielną księgowość. Jego dochód podlega takiemu samemu opodatkowaniu jak dochód szwedzkiej spółki z o.o. Jego działalność podlega przepisom szwedzkim. Oddziałem kieruje dyrektor wyposażony w pełnomocnictwo centrali. Powinien być mieszkańcem UE. Jeśli nie jest, to do objęcia stanowiska potrzebna jest zgoda Urzędu Patentowo-Rejestrowego oraz zgoda na pobyt w Szwecji. Sama rejestracja oddziału nie wymaga zgody urzędu.

Trzeba pamiętać, że wszystkie dokumenty związane z macierzystą firmą muszą być przetłumaczone na język szwedzki i złożone w urzędzie. Nazwa oddziału musi zawierać nazwę zagranicznej firmy wraz z dodatkiem "filial" i jednoznacznie wskazywać kraj rejestracji firmy macierzystej. Nagłówki na papierze firmowym oddziału itp. powinny zawierać informacje o formie prawnej spółki, zarejestrowanym biurze, numerze w rejestrze w kraju pochodzenia oraz numerze w rejestrze szwedzkim. Prawa do utworzenia spółki czy zarejestrowania oddziału nie należy utożsamiać ze zgodą na pobyt i pracę. Właściciel firmy z polskim kapitałem musi uzyskać zgodę na pracę we własnym przedsiębiorstwie. O stosowne pozwolenie należy występować do konsulatu szwedzkiego w Polsce. W razie posiadania udziałów w spółce szwedzkiej procedury są takie same.

Podatki

Szwedzki system podatkowy jest bardziej zróżnicowany niż polski. Podatek dochodowy od osób fizycznych jest np. podatkiem gminnym, którego stawka zależy od decyzji władz lokalnych. Więcej też jest samych danin. Istnieje np. podatek majątkowy.

W sprawach podatkowych właściwy jest Krajowy Urząd Podatkowy (Riksskatteverket) i jego oddziały terenowe. Rozliczenia z fiskusem odbywają się przeważnie za pomocą komputera. Przepisy są w Szwecji jasne i nie stwarzają powodów do dowolnej interpretacji. Gdyby jednak podatnik miał jakieś wątpliwości, powinien spytać zatrudnionych w urzędach specjalistów.

Podatek dochodowy od osób prawnych wynosi 28 proc. Płacą go spółki z o.o. i akcyjne oraz stowarzyszenia gospodarcze (ekonomisk forening), które prowadzą działalność gospodarczą, i fundacje (stiftelse). Straty mogą być przenoszone na następne lata. Część dochodu można przeznaczyć na rezerwy celowe, które są opodatkowane w momencie ich wykorzystania. Tego rodzaju lokata powoduje faktyczne obniżenie podatku z 28 do 26 proc.

30-proc. podatek od dywidendy opłacają wszyscy przedsiębiorcy miejscowi i zagraniczni. Dzięki umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania dla polskich właścicieli nie mających więcej niż 25 proc. udziałów w spółce stawka ta wynosi 15 proc., a gdy udziały przekraczają czwartą część kapitału zakładowego - nie przekracza 5 proc.

Zyski oddziału mogą być przekazywane za granicę po opodatkowaniu stawką przewidzianą dla podatku od osób prawnych. Nie istnieją natomiast żadne ograniczenia kwotowe przy przelewaniu za granicę dywidend.

Podatek dochodowy od osób fizycznych ma charakter lokalny. Jest płacony na rzecz gminy. Jego wysokość waha się od 26 do 35 proc. dochodu. Od zarobków powyżej 232 tys. koron pobierany jest dodatkowo podatek 20 proc., a kolejne 5 proc. płacą ci, których roczny dochód przekroczył 374 tys. koron. Dochód do opodatkowania oblicza się po odliczeniu składki na ubezpieczenie oraz dochodu zwolnionego z podatku, którego kwota waha się od 8 do 20 tys. koron. Przy dochodach powyżej 374 tys. koron podatek jest średnio 57-proc. Do podatku gminnego doliczany jest jeszcze podatek państwowy w wysokości 200 koron rocznie. Trzeba też pamiętać, że do dochodów w pieniądzu (wynagrodzeń, zasiłków, nagród, diet, odpraw) dolicza się świadczenia niepieniężne (użytkowanie samochodu służbowego, posiłki firmowe, służbowe mieszkanie). Wartość tych świadczeń jest obliczana na podstawie specjalnych stawek. I tak np. świadczenie w formie dotowanego posiłku szacuje się na 52 korony. Jeśli więc pracownik płaci zań 35 koron, to 17 koron podlega opodatkowaniu. Podatek dochodowy od osób fizycznych (oprócz jednoosobowych przedsiębiorców) płaci każdy ze wspólników spółki cywilnej, jawnej oraz komandytowej.

W Szwecji istnieje też 30-proc. podatek od zysków kapitałowych: odsetek bankowych, dywidend, operacji giełdowych, wynajmu lokali. Ponadto osoby, których majątek osobisty (zalicza się do niego m. in. lokaty bankowe, akcje, samochody, łodzie) przekracza 900 tys. koron, płacą jeszcze 1,5-proc. podatek. Nieruchomości (domy, mieszkania) będące własnością osób fizycznych również opodatkowane są w wysokości 1,5 proc. Ich wartość szacowana jest co dwa lata. Do celów podatkowych przyjmuje się ok. 75 proc. wartości rynkowej.

Podstawowa stawka podatku VAT (w Szwecji Moms) wynosi 25 proc. Obniżoną, 12-proc. stawką objęte są m. in. żywność, usługi hotelowe, transport pasażerski. 6-proc. stawka dotyczy prasy codziennej, biletów na imprezy sportowe i kulturalne.

Podobnie jak w Polsce istnieje możliwość odzyskania VAT (Moms) na granicy, zarówno przez osoby fizyczne, jak i firmy, które nie są podatnikami tego podatku w Szwecji. Rejestracji do rozliczenia Moms mogą dokonać również podmioty, które się nie zarejestrowały w Urzędzie Patentowo-Rejestrowym jako spółki. Mogą to uczynić np. biura budowy działające czasowo w Szwecji na podstawie kontraktu podpisanego z miejscową firmą na wykonanie określonych prac. Sprawy takie prowadzi urząd podatkowy w Sztokholmie.

W Szwecji istnieje też podatek drogowy (od pojazdów mechanicznych) obliczany według wagi i przeznaczenia pojazdu.

Od 1 stycznia 2001 r. wprowadzono ułatwienia dla inwestorów zagranicznych zatrudniających specjalistów ze swoich krajów. Według obowiązujących przepisów tylko 75 proc. dochodów uzyskanych w Szwecji w czasie trzyletniego pobytu podlega opodatkowaniu w tym kraju.

Warunkiem skorzystania z tego przywileju jest jednak to, by pobyt przedsiębiorcy nie przekroczył pięciu lat.

Przetargi

Mogą w nich uczestniczyć firmy szwedzkie i zagraniczne (także polskie). Są różne: otwarte (dostępne dla wszystkich), selektywne (dla niektórych), negocjowane, uproszczone i bezpośrednie. We wszystkich muszą jednak być przestrzegane podstawowe wymagania:

- otwarcie ofert odbywa się w obecności co najmniej dwóch reprezentantów organizujących przetarg oraz przedstawiciela izby handlowej,
- podstawowym kryterium oceny jest cena i warunki ekonomiczne realizacji zamówienia. W razie podania rażąco niskiej ceny trzeba o tym powiadomić Komisję Europejską. Firma biorąca udział w przetargu może być z niego wyłączona, jeśli jest zagrożona bankructwem lub zalega z podatkami.

Uczestnik przetargu, który jest niezadowolony z rozstrzygnięcia, może odwołać się od decyzji komisji przetargowej do Administracyjnego Sądu Wojewódzkiego. Komisja przetargowa czuwa nad prawidłową realizacją przetargu i skrupulatnie sprawdza, na co została wydana każda korona.

Ważne akty prawne:

- umowa między Polską i Szwecją z 22 kwietnia 1975 r. o unikaniu podwójnego opodatkowania (Dz. U. nr 13, poz. 78),
- ustawa o spółkach (Aktiebolagslagen, SFS 1975: 1385),
- rozporządzenie o spółkach (Aktiebolagsförfordningen, SFS 1975: 1387),
- ustawa o rejestrze handlowym (Handelsregisterlagen, SFS 1974: 157),
- ustawa o oddziałach firm zagranicznych (Lag om utländska filialer m m, SFS 1992: 160)
- rozporządzenie o oddziałach firm zagranicznych (Förfordning om utländska filialer m m, SFS 1992: 308)
- ustawa o podatku dochodowym (Lagen om statlig inkomstskatt, SFS 1947: 576)
- ustawa o księgowości (Bokföringslagen, SFS 1999: 1078)
- ustawa o raportach rocznych (Årsredovisningslagen, SFS 1995: 1554)
- ustawa o rewidentach (Revisorlagen, SFS 1995: 528)
- ustawa o przetargach publicznych (SFS 1997: 1068).

Kilka rad

Szwedzi poszukują przede wszystkim producentów i dostawców spełniających wysokie normy jakościowe, np. ISO 900, oferujących towary po konkurencyjnych cenach. Szanują kompetencje, solidność i uczciwość przedsiębiorcy. Zaufaniem darzą firmy przedstawiające szczegółowe i

szybkie oferty handlowe, odpowiadające na wszystkie pytania. Raz zdobyte zaufanie może więc owocować wieloletnią współpracą, lecz każda wpadka rodzi podejrzliwość i powoduje zerwanie stosunków. Jednak i w tym kraju zdarzają się nieuczciwe firmy i bankructwa. Przed podpisaniem umowy warto więc jej treść skonsultować z prawnikiem. W razie dalszych wątpliwości trzeba prosić szwedzkiego partnera o kilka dni na zastanowienie się.

Nazwy i oznaczenia na opakowaniach towarów przeznaczonych do sprzedaży w Szwecji muszą być w języku szwedzkim.

Ubezpieczenia społeczne

System jest bardzo skomplikowany. Wysokość składki może się różnić w zależności od konkretnego przypadku. Generalnie obciążenie pracodawcy sięga 33 proc. wynagrodzenia brutto pracownika. Dla pracujących na własny rachunek wynosi 31 proc.

Solidność w cenie

Przed uruchomieniem działalności gospodarczej w Szwecji polski przedsiębiorca powinien zastanowić się nad formą prawną, w jakiej chce ją prowadzić. Przy drobnej działalności handlowej lub rzemieślniczej najprostsza forma to jednoosobowy przedsiębiorca (Enskild naringsidkare). To odpowiednik polskiego przedsiębiorcy wpisanego do ewidencji działalności gospodarczej. Drugą powszechnie stosowaną formą jest jednoosobowa spółka akcyjna (privat aktiebolag), której właścicielem jest osoba fizyczna.

Mimo że teoretycznie nie ma przeszkód w podejmowaniu działalności gospodarczej, w praktyce polski przedsiębiorca może napotkać bariery biurokratyczne. Warunkiem wszelkiej działalności jest zezwolenie na pobyt i pracę. Przy rozpatrywaniu wniosku szwedzki urzędnik zażąda m. in. dokładnego biznesplanu. Sprawdzi, czy zamierzona działalność gospodarcza spełnia oczekiwania lokalnych władz, np. w dziedzinie zatrudnienia czy ochrony środowiska. Trzeba pamiętać, że w tych sprawach dużo do powiedzenia mają szwedzkie związki zawodowe i organizacje ekologiczne.

Rynek szwedzki jest nasycony towarami i usługami. Na powodzenie mogą więc liczyć tylko przedsiębiorcy z wysokimi kwalifikacjami, np. działający w branży informatycznej i telekomunikacyjnej. Również w niektórych zawodach rzemieślniczych niewykluczony jest sukces. Potrzebni są m. in. szewcy i cieśle. Co do lekarzy i pielęgniarek, na których również jest spore zapotrzebowanie, to przyjezdni nie mają co marzyć o samodzielnym zatrudnieniu, ponieważ pracę oferują głównie władze samorządowe. Szwedzi są przyzwyczajeni do własnych towarów. Nie gardzą jednak obcymi, jeśli są one wysokiej jakości i mają przystępną cenę. Nie zapominajmy, że wiele szwedzkich towarów produkowanych jest w kooperacji z polskimi dostawcami.

A jeśli już nasz przedsiębiorca otworzy firmę w Szwecji, to powinien być bardzo rozważny przy zatrudnianiu i zwalnianiu miejscowych pracowników. Szwedzkie prawo gwarantuje im silną ochronę socjalną i związkową. Pochopne decyzje obcej firmy mogą narazić jej właściciela na straty finansowe.

W Szwecji liczy się uczciwość, solidność i kompetencja. Dlatego ten, kto raz nie dotrzyma umowy lub wadliwie wykona produkt, traci klientów i kontrahentów. Trzeba też pamiętać o perfekcyjnie działających służbach podatkowych, które prześwietlą każdego, a szczególnie nieuczciwego podatnika.

Biuro komornika (kronofogdemyndigheten - kfm)

Przez KFM można kierować do szwedzkich przedsiębiorców żądania spłaty zaległych zobowiązań. Możliwe jest podjęcie przez komornika egzekucji bez procesu sądowego. Warunkiem wystąpienia z roszczeniem za pośrednictwem KFM jest okazanie: weksla, faktury lub innego dokumentu potwierdzającego niezrealizowanie zobowiązania finansowego lub przekroczenie terminu płatności. Jest to dość skuteczny sposób wywierania nacisku na niesolidnego przedsiębiorcę, ponieważ nawet jeśli dłużnik zablokuje działania komornika i zażąda skierowania sprawy do sądu, to automatycznie znajdzie się w rejestrze dłużników, do którego dostęp mają wszystkie firmy szwedzkie i zagraniczne. Adres biura: Birger Jarisgatan 61, 106 65 Stockholm, tel. 00 46 8 458 30 00 lub 00 46 20 68 37 42, faks: 00 46 8 458 33 62, www.rsv.se.

Ważne adresy

Ambasada Polska w Szwecji

Karlavagen 35, 114 31 Stockholm,
tel. 00 46 8 411 41 32, faks: 00 46 8 10 10 69,
www.polemb.se

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Friggagatan 4, 114 27 Stockholm,
tel. 00 46 8 453 84 20, faks: 00 46 8 21 61 88,
www.polcommerce.com

Główny Urząd Pracy (Migrationsverket)

601 70 Norkoping,
tel. 00 46 11 15 60 00, faks: 00 46 11 10 81 55,
www.migrationsverket.se

Agencja Inwestycji Zagranicznych ISA, Gamla Brogatan 36-38 SE 101 21 Stockholm, tel. 00 46 8 402 78 00, faks: 00 46 8 402 78 78,
www.isa.se

Polsko-Szwedzka Izba Handlowa

Blasieholmsgatan 46, 103 24 Stockholm,
tel. 00 46 8 678 69 45, faks: 00 46 8 762 77 00,

Ambasada Szwedzka w Warszawie

ul. Bagatela 3,
tel. (0 prefiks 22) 640 89 00, faks: (0 prefiks 22) 640 89 83, e-mail:
ambassaden.warszawa@foreign.ministre.se, www.swedisch-ambasse.pl

Polsko-Szwedzka Izba Gospodarcza, ul. Chmielna 101/102, 80-748
Gdańsk, tel. (0 prefiks 58) 300 95 14-17, e-mail: posig@posig.com.pl,
www.posig.com.pl

Materiały źródłowe:

- *"Rzeczpospolita" dodatek "Dobra firma"*
- *"Gazeta Prawna "*
- *Wydziały Handlu i Promocji Inwestycji Ambasady RP*